

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 4/2 97 om idrætspolitik (Redegørelse nr. R 11).

Kulturministeren (Ebbe Lundgaard):

1. Indledning

Idrætten er en vigtig del af dansk kultur. Op mod halvdelen af den voksne befolkning dyrker idræt og motion. Flere ser på, når store begivenheder med dansk deltagelse vises på tv. Idrætten vækker stærke følelser, og idrætten præger vores hverdag i sprogbrug, påklædning og livsstil i det hele taget. Derfor er det godt, at idrætten er en del af Kulturministeriets ansvarsområde.

Kulturpolitikken beskæftiger sig med holdninger til kvalitet. Når idrætten i den grad optager et samfunds bevidsthedsliv og tilmed støttes af betydelige offentlige tilskud på op til 3 mia. kr. (inklusive diverse kommunale investeringer), må det give anledning til betragtninger om sektorens indhold og vilkår. Rammerne for den almindelige idrætsudfoldelse er gode. Kommunerne støtter gennem folkeoplysningsloven den lokale aktivitet, og anlægsinvesteringerne er på vej op igen efter års stagnation. Tipsloven tilvejebringer særdeles pæne tilskud til idrættens hovedorganisationer. Den særlige lovgivning om eliteidrætten har skabt international opmærksomhed, fordi den offentlige støtte til Team Danmark forbindes med en social og samfundsmæssig ansvarlighed. Samtidig indeholder loven en opfordring til støtte til og forsøg med eliteidrættens æstetiske og humanistiske dimension.

Demokrati, ytringsfrihed og kvalitet er nøglebegreber i regeringens holdning til idrætten. Det indebærer en interesse for indsatsen i det frivillige foreningsliv med henblik på at støtte den store kulturelle kompleksitet, som kommer til udtryk på idrætsområdet. Blandt andet derfor er den danske idrætsmodel under tre centrale hovedorganisationer interessant. Den skaber muligheder for at alle interesser og behov kan imødekommes.

Den seneste idrætspolitiske redegørelse til Folketinget blev afgivet den 21. maj 1987 af daværende kulturminister H. P. Clausen (R 26 af

21. maj 1987 om breddeidrætten i Danmark, Folketingstidende 1986-87, forhandlingerne sp. 12105-12116 og 12802-12872).

Redegørelsen fremkom som en opfølgning på betænkning nr. 1094/1987 om breddeidrætten i Danmark. Betænkningens forslag om blandt andet udvikling, omstilling og forsøg inden for det lokale idrætsliv vandt bred tilslutning og medførte en særlig indsats netop på disse områder, både i idrætsorganisationerne og i Kulturministeriet. Dette gav sig udslag ved ændringen af tips- og lottoloven i 1988, hvor det blev foresat, at en del af det merprovenu, som indførelsen af lottospillet ventedes at indbringe, skulle anvendes netop til disse formål. Folketingets Kulturudvalg har derefter modtaget årlige redegørelser om indsatsen på dette område.

I samarbejde med idrætsorganisationerne og Dansk Ungdoms Fællesråd besluttede Folketinget i 1993 at oprette Lokale- og anlægsfonden, og i juni 1996 justerede kulturministeren fondens vedtægter for at muliggøre en større dynamik. Som nyskabelse er der nu også mulighed for at yde lån. Lokale- og anlægsfonden har til formål at skabe rammer, der kan udvikle det lokale idræts- ungdoms- og kulturliv på en original og visionær måde. Den yder støtte til alle former for lokaler og anlæg inden for fritids- og kultursektoren i form af direkte tilskud, lån og garantier for lån. I vurderingen af ansøgningerne lægges der vægt på kvalitet og nytænkning både med hensyn til arkitektur, miljøbelastning og de organisatoriske rammer, og det sikres, at midler anvendes lokalt. Fonden tager også selvstændige initiativer f.eks. med henblik på at udvikle nye anlægstyper, og den forsøger at inspirere og rådgive lokale bygherrer, så nye projekter tager mere langsigtede og bæredygtige hensyn.

Regeringen har ligeledes taget initiativ til, at idrætsforskningen er blevet opprioriteret. Et nyt Idrættens Forskningsråd er nedsat i 1996, og tilskuddet til området er mere end fordoblet fra ca. 2 mio. kr. til godt 5 mio. kr. årligt.

Siden 1987 er Dansk Tipstjenestes omsætning og de udbetalte tips- og lottomidler steget kraftigt. På den baggrund fandt regeringen det ønskeligt at gennemføre en generel undersøgelse af tips- og lottomidlernes anvendelse 1988-94, herunder lade gennemføre mere dybtgående delundersøgelser på enkeltområder. Der er således gennemført en budget- og pengestrømsanalyse på det største enkeltområde blandt modtagerne, idrætsområdet. Rapporten

herom er tilgået Folketinget i oktober 1996. På to andre delområder, ungdomsområdet og de landsdækkende oplysningsforbund, er undersøgelser igangsat af Undervisningsministeriet.

Regeringen ønsker med denne redegørelse at fremlægge resultaterne af budgetanalysen og fremsætte en række synspunkter på idrætsområdet, som kan danne basis for en fremadrettet idrætsdebat i Folketinget.

2. Budgetanalysen af idrættens tipsmidler

I dette afsnit følger et kort resumé af rapporten »Idrættens tipsmidler«:

Undersøgelsens formål var at kortlægge anvendelsen af tipsmidlerne, som er blevet til-
delt idrættens hovedorganisationer i årene 1988-1995, at undersøge hvilke målsætninger,

der ligger bag prioriteringen af midlerne og at belyse i hvilken udstrækning disse mål er blevet indfriet.

I rapporten »Idrættens tipsmidler«, afsnit 2.1, er optaget en tabel over idrættens indtægter i 1995, som gengives nedenfor. Heraf fremgår, at idrætten dels finansieres af offentlige tilskud fra statslig (hovedsageligt tipsmidlerne), amtskommunal og kommunal side, dels ved idrættens »egenindtægter«, dvs. de midler idrætsorganisationerne modtager gennem kontingenter, entreindtægter, reklameindtægter, salg af tv-rettigheder m.v.

Som et indirekte tilskud til idrætten finansierer staten udover de udgifter, der er omfattet af tabellen, de videregående uddannelser på idrætsområdet og den dertil knyttede forskning.

Tabel 1.
Idrættens indtægter 1995

	Mio. kr.	%
Tipsmidler:		
DIF, DGI, DFIF	482	
Team Danmark og DOK	57	
Kulturministeriets pulje	36	
<i>Tips i alt</i>	575	13,0
Folkeoplysningslovens § 45	5	
<i>Undervisningsministeriet i alt</i>	5	0,1
Amterne:		
Folkeoplysningsloven § 39 m.v.	10	
<i>Amterne i alt</i>	10	0,2
Kommunerne:		
Folkeoplysningsloven: Lokaletilskud	404	
Folkeoplysningsloven: Aktivitet	201	
Folkeoplysningsloven: 5% puljen	8	
Folkeoplysningsloven i alt	613	
Drift af idrætsanlæg m.v.	1.190	
<i>Kommunerne i alt</i>	1.803	40,7
Hovedorganisationernes egenindtægter	14	
Team Danmarks egenindtægter	39	
Specialforbunds og amtsforeningers egenindtægter	114	
Foreningernes egenindtægter	1.869	
<i>Egenindtægter i alt</i>	2.036	46,0
<i>Idrætten i alt</i>	4.429	100,0

Kilde: »Idrættens tipsmidler«, bind 1, tabel 1.

Som omtalt i rapporten om idrættens tipsmidler, belyser undersøgelsen pengestrømmene mellem tre niveauer i de tre hovedidrætsorganisationer:

- Niveau 1: Hovedorganisationerne.
- Niveau 2: Danmarks Idræts-Forbunds (DIFs) specialforbund og Danske Gymnastik- og Idrætsforeningers (DGIs) amtsforeninger.
- Niveau 3: Foreninger under DIF/DGI.

Dansk Firmaidrætsforbunds (DFIFs) organisation består kun af to niveauer: hovedorganisationsniveau og bysammenslutningerne.

Rapporten om Idrættens tipsmidler konkluderer følgende:

»På niveau 1 er de tre hovedorganisationer fuldstændigt finansieret af tipsmidlerne. Samtidig har der været en kraftig vækst i modtagne tipsmidler i den undersøgte periode, idet de tre hovedorganisationers regnskabsførte tipsindtægter er steget fra 214 mio. kr. i 1988 til 497 mio. kr. i 1995. Over denne 8-årige periode har idrætsorganisationerne samlet modtaget 2.578 mio. kr. i tipstilskud, hvoraf DIF har modtaget

1.287 mio. kr., DGI 1.158 mio. kr. og DFIF 133 mio. kr. Af DIF's årlige tipstilskud er i perioden ydet et forlods afsat beløb (i henhold til tipsloven) til Team Danmark.

Finansieringsstrukturen er anderledes på niveau 2. DIF's specialforbund, især Dansk Boldspil-Union (DBU), har betydelige egenindtægter. DGI's amtsforeninger er i højere grad finansieret af tilskud fra hovedorganisationen. Firmaidrættens bysammenslutninger er mindst afhængige af tilskud fra hovedorganisationen.

DIF anvender ca. 70% af tipsmidlerne til direkte tilskud til især specialforbundene, mens DGI tilsvarende overfører ca. 60% af sine indtægter til dels amtsforeningerne, dels De Danske Skytteforeninger. DFIF overfører derimod kun ca. 26% af sine indtægter til bysammenslutninger og amtskredse i form af direkte tilskud.

DIF's specialforbund anvendte i 1995 godt 66% af deres indtægter til indirekte tilskud i form af aktiviteter og serviceydelser til klubber og medlemmer, herunder eliteidrætsaktiviteter, mens DGI's amtsforeninger anvendte 48% til disse formål. DFIF's bysammenslutninger anvendte 32% af deres indtægter til aktiviteter for medlemmerne. Direkte tilskud til medlemsforeningerne bliver kun i meget begrænset omfang ydet af DIF's specialforbund, mens de udgør en stigende andel af DGI amtsforeningernes udgifter.

Alle tre hovedorganisationer har foretaget en økonomisk konsolidering, idet organisationerne i årrækken 1988-95 har afsat en del af midlerne til investeringer, udlån til medlemsorganisationer og opsparing. DIF og DGI har anvendt ca. 6% af indtægterne til dette formål, DFIF godt 17%.

Målfrielsesanalysen giver udtryk for følgende:

- Der er sammenhæng mellem målsætningerne på niveau 1-2-3 i idrætsorganisationerne.
- Niveau 2's målsætninger ændrer sig gradvist i disse år - ansporet af målsætninger, som opstilles på niveau 1, f.eks. vedrørende udvikling, omstilling og forsøg, indsats over for idrætssvage grupper og uddannelse.
- En mere præcis målfrielse vil kræve, at der fra politisk hold opstilles nogle målsætninger, som organisationerne kan forholde sig til.
- Sådanne krav kan komme i konflikt med princippet om de frivillige organisationers uafhængighed og selvbestemmelsesret.

Budgetanalysen har vist, hvorledes man har disponeret pengene, men kun i begrænset

omfang hvilke aktiviteter og resultater der er kommet ud af de forøgede midler. Analysen blev fremlagt og drøftet på en stor idrætskonference på Holmen i november 1996, og der fremkom i denne forbindelse en række kritiske kommentarer til rapportens indhold. Rapporten må imidlertid antages at være det bedste bud på en oversigt over sektoren p.t.

Den særlige breddeidrætsindsats

Som eksempel på særlige breddeidrætsinitiativer kan nævnes turnerings- og stævnevirksomhed for idrætsudøvere på motionsplan, ansættelse af særlige breddeidrætskonsulenter, idrætsaktiviteter for befolkningen i idrætssvage regioner eksempelvis Vesterbro, kurser inden for specifikke områder som f.eks. idrætsskader m.v.

Rapporten om idrættens tipsmidler konkluderer, at organisationerne i al væsentlighed har indfriet de stillede målsætninger om en særlig indsats på breddeidrættens område, om end målsætningerne har været vagt opstillet.

Der er ikke fastsat noget om størrelsen af de midler, organisationerne skulle afsætte til de særlige breddeidrætsformål. Som det fremgår af rapporten og af de årlige breddeidrætsredegørelser, har organisationerne forholdt sig forskelligt til de årlige besvarelser til Folketingets Kulturudvalg. DGI har den opfattelse, at organisationens arbejde med idrætsaktiviteter, som er rettet mod det folkelige foreningsliv, hører ind under breddeidrætsbegrebet. DFIF har det synspunkt, at alle organisationens aktiviteter er breddeidrætsinitiativer. Disse organisationer har valgt at redegøre for udvalgte projekter, som naturligt kunne få plads i redegørelserne. DIF derimod, som også varetager eliteidrættens, har forud for hvert kalenderår budgetteret med særlige breddeidrætsprojekter som en del af den særlige breddeidrætsindsats. DIF opererer således med begrebet redegørelsesbeløbet for den særlige breddeidrætsindsats.

Eliteidrættens og Team Danmark

Rapporten om idrættens tipsmidler konkluderer, at der er sket en udbygget indsats for eliteidrættens, som har medført en resultatmæssig fremgang, samtidig med, at eliteidrætsudøverne har fået bedre sociale og uddannelsesmæssige vilkår. Rapporten indeholder samtidig en opgørelse udarbejdet af Team Danmark om institutionens økonomiske ønsker, som anfører et udekkes finansieringsbehov voksende fra 14,4

mio. kr. i 1998 til 25,3 mio. kr. i 2000. Dette beløb afspejler udgifter til planlagte aktiviteter, som Team Danmark ikke skønner at kunne finansiere af forventede indtægter i de kommende år.

Team Danmarks egen opgørelse over institutionens økonomiske behov er i et vist omfang begrundet i ønsket om fremover at fastholde den medaljemæssige fremgang, der er opnået i forbindelse med Danmarks deltagelse i internationale konkurrencer i en 10-årig periode. Antallet af medaljer ved VM, EM og OL er ble-

vet fordoblet, og det samme er antallet af medaljevindende specialforbund. Ikke mindst OL 1996 var som bekendt resultatmæssigt fremragende for de danske farver.

3. Kulturministeriets idrætstipsmidler

7% af de tipsmidler, der årligt tilfalder idrætten, afsættes ifølge tips- og lottoloven til en pulje, der fordeles af Kulturministeriet. Fordelingen af midlerne på hovedformål i perioden 1991-96 er vist i nedennævnte tabel.

Tabel 2.
Anvendelsen af Kulturministeriets idrætspulje, fordelt på hovedformål, kr.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
1) Idræt for alle						
Trim, skoleidræt m.fl.	1.600.000	1.600.000	2.215.000	2.295.000	2.468.000	2.582.000
Sydslevigs Danske Ungdomsforening	154.000	176.000	200.000	1.215.000	1.179.000	1.158.000
Grønlands Idrætsforbund	50.000	50.000	600.000	1.478.000	2.114.000	3.000.000
2) Idræt for Særlige Grupper						
Handicapidræt	3.573.000	4.136.000	4.393.000	4.389.000	4.182.000	4.014.000
Idræt om dagen	700.000	0	800.000	1.250.000	3.500.000	4.000.000
Ældreidræt	85.000	100.000	135.000	150.000	2.000.000	2.000.000
3) Forskning og idrætsmedicin						
	1.950.000	2.975.000	3.695.000	3.625.000	3.745.000	3.775.000
Pulje til forbrug i 1996, 1997 og 1998				6.000.000		
4) Udviklingsprojekter						
Udvikling, omstilling og forsøg	3.000.000	4.000.000	3.750.000	4.000.000	4.000.000	3.000.000
Idræt i Storbyen					3.500.000	5.000.000
5) Internationalt						
Østeuropapuljen	200.000	200.000	500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
International udveksling	0	0	500.000	500.000	500.000	500.000
6) Rådighedsbeløb for ministeren						
	627.000	1.305.000	868.000	4.527.000	1.337.000	530.000
7) Flygtninge og asylansøgere						
	200.000	225.000	1.750.000	2.000.000	3.000.000	2.000.000
8) Diverse						
	219.000	252.000	175.000	3.645.000	2.313.000	1.471.000
9) Lokaler, anlæg						
	6.053.000	6.266.000	7.984.000	8.246.000	0	
10) Administration						
	0	100.000	900.000	750.000	750.000	750.000
I alt	18.411.000*)	21.385.000*)	28.465.000	45.570.000	36.088.000	35.280.000

*) Inklusive overførte beløb fra tidligere år.

Kilde: »Idrættens tipsmidler«, bind 1, tabel 4 samt Kulturministeriets opgørelse for 1996.

Kulturministeriet støtter især projekter for uorganiserede idrætsudøvere og for befolkningsgrupper med særlige behov (TRIM, Idræt om dagen, handicapidræt). Dertil kommer, at idrætsforskningen er et område, der i de senere år er væsentligt opprioriteret, idet der er sket en mere end fordobling af tilskuddet.

4. Regeringens idrætspolitik

Idrætten kan opdeles på flere måder, f.eks. idræt i ideelle foreninger over for forretningsbaseret købeidræt, idræt som fritidsaktivitet over for professionel, erhvervsmæssig idræt eller idræt som kulturelt fællesskab over for individuel præstationsforbedring. Et kommercielt idrætsmarked er ved at trænge ind på aktivitetsområder, der tidligere lå i foreningsregi.

Den foreningsorganiserede idræt er den kulturelt mest betydningsfulde. Traditionen for foreningsdannelse er en væsentlig del af det danske demokrati og en del af grundlaget for vort velfærdssamfund. Foreningerne varetager en række opgaver, som i visse andre lande varetages af offentlige myndigheder eller markedet.

Idrætsudøvelse er en dannelsesproces, hvor personlige kropslige erfaringer gennemleves inden for en given idrætskulturs normer og idealer. Både de kropslige og de følelsesmæssige sider af vores personlighed har betydning for vores identitetsdannelse. Idrætten kan være målrettet præstation og hård konkurrence, men grundlæggende er idrætten for de fleste idrætsudøvere en mulighed for at afprøve sig selv i kampen og legen som del af fællesskabet.

Den danske foreningskultur bør fortsat spille en afgørende rolle i formidlingen af værdier som selvstændighed, demokrati og ansvar, ikke mindst over for ungdommen. Foreninger og klubber rummer vigtige muligheder for udviklingen af demokrati som livsform, og de styrker værdier som engagement, ansvarlighed og kulturelt fællesskab. Derfor er det også vigtigt, at foreningernes autonomi ikke antastes, på trods af at en stor del af foreningernes ressourcegrundlag tilvejebringes af det offentlige. For børn og unge er det meget betydningsfuldt at lære, at de på demokratisk vis kan organisere sig og derved skabe rammer for deres udfoldelse. Børn skal have aktive muligheder som alternativ til stillesiddende tv-kiggeri. Det er regeringens opfattelse, at børn og unge bør inddrages i foreningernes beslutningsprocesser på et tidligere alderstrin end de 18 år, som er det almindelige i dag.

Den store stigning i tildelingen af tipsmidler til idrættens hovedorganisationer har forrykket balancen mellem de lokale foreninger og de regionale og nationale organisationer. Tilskuddene på det centrale plan er steget mere end de kommunale tilskud til de lokale foreninger. I forbindelse med den debat, der har været i efteråret, har der dog ikke i almindelighed været udtrykt noget behov for, at organisationernes tipsmidler overføres til de lokale foreninger.

Idrættens organisationer må i det internationale samarbejde vedkende sig deres demokratiske traditioner og arbejde aktivt for idrættens udvikling som en kulturel og demokratisk faktor, og for en åben og demokratisk ledelsesform inden for internationale idrætsorganisationer.

Idrætten har altid været internationalt orienteret, fordi den lægger op til konkurrence på alle planer. Den har altid været en vigtig del af indholdet for mellemfolkelig udveksling. Inden for de senere år er der imidlertid også opstået en international idrætspolitisk dagsorden, der ikke mindst inden for EU sætter rammer for idrættens vilkår.

For den danske idrætsmodel er den internationale scene en stigende udfordring. Den er en positiv udfordring til vores eget system, fordi den kan skabe nye og bedre regler for idrætsudøverne som arbejdstagere, jfr. Bosman-sagen. Men internationaliseringen kan også udgøre en trussel mod den danske idrætsmodels kulturelle mangfoldighed, når den opstiller regler og systemer om økonomiske forhold, som ikke tager hensyn til den særlige danske foreningsmodel.

Internationalt står den danske foreningsmodel som et eksempel på, hvordan demokrati kan etableres med lokal forankring og netværk, hvor gensidighed og respekt for andre mennesker er bærende. Idrætsorganisationer er allerede i dag involveret i projekter i samarbejde med østeuropæiske lande og udviklingslande, hvor vores erfaringer med foreningsliv bliver givet videre. Dette er en indsats, som fortsat bør støttes.

Internationalt er eliteidrætten i høj grad kommercialiseret og medieindflydelsen voldsom. Tv-rettigheder kan handles uden hensyn til nationale interesser i at kunne følge kampe, hvor landets egne idrætsfolk medvirker. Det er en uacceptabel situation, og regeringen støtter Europa-Parlamentets ønske om at begrænse betalings-tv-stationers mulighed for at udnytte eneret til at transmittere vigtige sportsbegivenheder.

Det er vigtigt, at staten sikrer en kvalificeret idrætsforskning både inden for det naturvidenskabelige og det humanistiske og samfundsvidenskabelige område. Der bør løbende foregå en dokumentation af idrætsudviklingen i Danmark. Det er endvidere vigtigt at fastholde idrætsforskningens kulturelle forankring. Idrætsforskningen bør fortsat samarbejde med idrættens organisationer, men den skal bevare sin forskningsmæssige uafhængighed.

Idræt kan foregå næsten overalt, hvor mennesker færdes, ikke blot i foreningerne og på stadioner, men f.eks. også i institutioner, skoler, arbejdspladser, boligområder, gader, pladser og parker. En væsentlig del af aktiviteterne på dette område ligger således uden for den organiserede idrætsverden.

Skolerne og deres tilhørende arealer kan i vidt omfang indrettes og udnyttes bedre end hidtil og gøres egnede for fysisk udfoldelse. Skolegårde kan omdannes til velegnede aktivitetsområder og kan bidrage til at fastholde børnenes idrætsaktivitet op gennem årene. Derved kan man bidrage til at mindske det frafald fra idrætten, som kan konstateres blandt de større børn og unge, og måske også idrætsligt aktivere børn og unge, som ellers ikke ville søge udfoldelse i idrætten.

Boligområder bør indrettes således, at der gives mulighed for fysisk udfoldelse og idrætsudøvelse. Disse hensyn bør indgå i den kommunale planlægning. En særlig indsats for at skabe idrætsfaciliteter og udfoldelsesmuligheder er påkrævet i København og andre større byer.

Der bør tages målrettede initiativer og gives fysiske udfoldelsesmuligheder til såkaldt marginaliserede grupper og resourcesvage beboere i boligområderne, således inden for den almen-nyttige boligsektor. Det kan være idrætsaktiviteter m.v. placeret i beboernes nærområde.

Den store indsats for handicapidrætten skal fastholdes. Men for de sindslidende og psykisk syge samt alkohol- og narkotikamisbrugere er der behov for en øget og målrettet lokal indsats, hvor også idrætsforeningerne bør være medspillere.

Det er specialforbundene og Team Danmark, der sammen skal udvikle eliteidrætten på en social og samfunds-mæssig forsvarlig måde. Den internationale udvikling inden for eliteidrætten har i høj grad øget konkurrencen og omkostningsniveauet, hvilket har medført ønsker om en øget økonomisk indsats på dette område. Eli-

teidrætten er en væsentlig og synlig del af idrætskulturen, og finansieringen bør fortsat være et samspil mellem staten, kommunerne, idrætten selv og erhvervslivet. En betydelig offentlig støtte kan modvirke tendensen til stigende kommercialisering og sikre, at idrætten kan foregå på en social og samfunds-mæssig forsvarlig måde. Sponsorernes indsats til gavn for eliteidrætten er nødvendig, men de privatøkonomiske interesser må ikke få større vægt end det sportslige indhold. Det samme gælder for den stærkt voksende medieinteresse i eliteidrætten, der ikke må få afgørende indflydelse på idrættens beslutninger, uanset de store pengemidler, som herigennem tilflyder nogle enkelte idrætsgrene.

Dopingbekæmpelsen er af stor vigtighed både nationalt og internationalt, og den danske indsats bør være stærk og konsekvent, både over for de danske specialforbund og med hensyn til forholdet til de internationale forbunds dopingregler.

Idrætsmedicinsk behandling og genoptræning er af største betydning for eliteidrætten, men også andre idrætsudøvere skal kunne få den nødvendige hjælp. Men afgørende er idrættens bidrag til sundheden og livskvaliteten. WHO's forestillinger om sundhed som et spørgsmål om såvel legemlig som sjælelig og social velvære anerkender jo netop idrættens kulturelle aspekter som afgørende i den sundhedspolitiske indsats.

Samfundet står generelt midt i en omstilling til en miljømæssig mere bæredygtig livsstil med mindre forbrug af naturens ressourcer. Dette vil også få indflydelse på de vilkår, idræt kan udøves på. Ved etablering af idrætsanlæg må der f.eks. i fremtiden tages hensyn til nedsættelse af energi- og vandforbruget. Det bør ske allerede i forbindelse med planlægning af den fysiske placering, materialevalg, opvarmningsformer, belysnings- og vandingssystemer m.v. Særlige indsatsområder kan også være genbrug af materialer, økologisk drift af anlæg uden brug af miljøfremmede stoffer og nænsom færden i naturen.

5. Idrætspolitiske initiativer

På eliteidrætsområdet er forholdet som omtalt, at topidrætten under Team Danmark ikke har fået samme del i den store stigning i tipsmidlerne, som de øvrige tipsmodtagere. I kraft af reglerne i tipslovens § 6A har det årlige tilskud været stagnerende, bortset fra en prisregulering.

Regeringen agter på samme måde som det skete i 1996 at tildele Team Danmark et ekstra tilskud på 5 mio. kr. i 1997. Det er dog en forudsætning, at DIF yder samme beløb.

På breddeidrætsområdet udfolder Kulturministeriet i dag en udstrakt støttevirksomhed som anført ovenfor. En stor del af den beskrevne støtteindsats falder inden for idrætsorganisationernes regi, idet den ydes til dem eller deres medlemmer som tilskud til deres aktiviteter. Der eksisterer imidlertid en idræts- og motionsvirksomhed uden for det organiserede – og kommercielle – idrætsliv, som slet ikke i samme grad tilgodeses via idrætstipsmidlerne. Det forekommer nærliggende, at der igennem en drøftelse med idrætsorganisationerne kan aftales, hvordan opgaverne på indsatsområderne bør fordeles, således at man undgår u hensigtsmæssige overlapninger, og samtidig aftaler, hvor der kan være fælles satsningsområder. Det betyder, at organisationerne får behov for at afsætte egne midler til disse lokale formål i langt højere grad end hidtil.

Som eksempler på indsatsområder uden for de traditionelle foreninger kan nævnes projekter med idræt i nærmiljøet, i forbindelse med nybyggeri, byfornyelse og kvarterløft, små og »skrabede« anlæg til boldspil, rulleskøjtebaner osv., idræts- eller motionsaktiviteter for pensionister, familieidræt, udnyttelse af friarealer i byerne eller på landet m.v. Listen er selvsagt ikke udtømmende. Kulturministeriet vil satse på at styrke indsatsen på disse områder.

Målfrielsesvurderingen i rapporten om idrættens anvendelse af tipsmidlerne tog udgangspunkt i de ikke så præcise politiske krav og forventninger til, hvad man ønsker at få ud af pengene. De indskrænker sig til det ovenfor nævnte krav om anvendelse af en del af midlerne til den særlige breddeidrætsindsats, som Breddeidrætsudvalgets betænkning havde lagt op til med den brede og ret upræcise formulering »udvikling, omstilling og forsøg«. Denne målsætning må siges at være opfyldt, selv om præcise resultatindikatorer i form af kvantitative data i vidt omfang savnes, og selv om en kvantitativ og kvalitativ evaluering eller effektmåling og opstilling af egnede parametre i det hele taget volder vanskeligheder inden for en sektor som det frie foreningsliv.

Det vil være ønskeligt, om fremtidige årlige tilbagemeldinger fra de tre hovedidrætsorganisationer om specielle breddeidrætsinitiativer i højere grad end tidligere kan ses i sammenhæng

med allerede lagte budgetter og handlingsplaner for samme års breddeidrætsindsats. I dag lever idrætsorganisationerne kun i varierende grad op til en sådan målsætning.

En mere præcis målfrielse i forhold til eksterne politiske ønsker kræver opstilling og formulering af mere præcise mål og forventninger, som idrætsorganisationerne aktivt kan forholde sig til og måle indsatsen ud fra. Den politiske opgave bliver, da at finde en balance mellem politiske ønsker og organisationernes frihed og selvbestemmelse.

Kulturministeren vil efter Folketingets drøftelse af denne redegørelse gå i dialog med idrætsorganisationerne om mere konkrete mål og rammer for deres fremtidige indsats. Der er tale om opgaver, som organisationerne i et eller andet omfang i forvejen har på deres program, så det bliver hovedsageligt et spørgsmål om synliggørelse af indsatsen og af de ressourcer, idrætten afsætter dertil. Et vigtigt element heri er organisationernes villighed til at tage vor tids udfordringer op og være med til på deres måde at løfte nogle af det moderne samfunds opgaver inden for de rammer og muligheder, økonomiske som praktiske, som foreningslivet har.

Særlige målområder som f.eks. idræt for børn og unge, idræt for ældre, integration af flygtninge og indvandrere, socialt belastede børn og unge, arbejdsledige m.v. omfattes af denne satsning. En ny opgave kan være idræt for børn i dagpleje og børnehaver.

Til støtte for områder med mange socialt belastede børn og unge kan endvidere oprettes en pulje med det formål at støtte iværksættelse af idrætsaktiviteter i åbne klubber og miljøer.

Puljen skal bl.a. skabe mulighed for at afprøve metoder for samarbejdet mellem idrætstilbud og andre forenings- og fritidstilbud og på denne måde virke som en vigtig del af regeringens strategi over for volden i samfundet.

Der ligger her store muligheder for en styrket, samfundsgavnlig indsats fra foreningslivets side, som kan ses i sammenhæng med regeringens strategi over for volden.

Regeringen anerkender idrætsorganisationernes internationale arbejde i bl.a. de internationale organisationer. Regeringen vil supplere dette arbejde ved at søge at styrke dansk indflydelse på den internationale idrætspolitik især i EU og Europarådet.

Som led i statens generelle politik på revisionsområdet arbejder Kulturministeriet med indførelse af skærpede krav til revision og ind-

sigt i de økonomiske forhold hos de store tilskudsmodtagere, herunder idrætten. En kommende revisionsinstruks vil omfatte ikke blot regnskabs- men også forvaltningsrevision, hvor nøgleordene som bekendt er sparsommelighed, produktivitet og effektivitet. De målsætninger, som regering og Folketing kan blive enige med idrætsorganisationerne om for de kommende års idrætsarbejde, vil naturligt danne grundlag for denne forvaltningsrevision. Det er regeringens opfattelse, at både samfundet og tilskudsmodtagerne vil få gavn heraf.

Kulturministeriet vil styrke dialogen med idrætsverdenen. Der vil blive afholdt temamøder om aktuelle emner inden for idrætten samt en årlig »idrætsrigsdag« med alle interesserede inden for idrætsverdenen. Med udgangspunkt i de politiske målsætninger, der ligger til grund

for samfundets tilskud til idrætslivet, vil kulturministeren afholde et fast årligt idrætstopmøde, hvor kulturministeren, idrættens hovedorganisationer og Team Danmark mødes for bl.a. at gøre status og drøfte det kommende års indsats.

6. Afslutning

Regeringen tilsigter med denne redegørelse en idrætspolitisk debat i Folketinget, som kan føre frem til en bred politisk samling om forventninger til og perspektiver for idrætsudviklingen i Danmark. Regeringen ønsker med udgangspunkt heri at fremme dialogen med idrætten i Danmark.

Hermed slutter redegørelsen.

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 6/2 97 om sædskifte- og gødningsplanernes effektivitet i 1994-95
(Redegørelse nr. R 12).

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): I forbindelse med forespørgsel F 32 den 21. marts 1996 anmodede Folketinget i motiveret dagsorden D 49 regeringen om årligt at give en vurdering af sædskifte- og gødningsplanernes effektivitet.

Regeringen afgiver hermed den første årlige redegørelse om sædskifte- og gødningsplanernes effektivitet. Redegørelsen vedrører opgørelsen af oplysninger fra nøgletalsskemaer og gødningsregnskaber for planperioden 1994/95, som er anden gang disse oplysninger indkaldes.

I forhold til 1993/94 er der i vurderingerne taget hensyn til, at kravet til minimumsudnyttelsen for anden husdyrgødning (d.v.s. andre gødningstyper end kvæg- og svinegylle samt dybstrøelse) steg med 5 procent point svarende til, at den gennemsnitlige krævede minimumsudnyttelseprocent i 1994/95 var på 39 procent.

Endvidere blev der indført krav om indregning af eftervirkning i gødningsplanlægningen med minimum 10 procent af kvælstofindholdet i det foregående års tilførsel af husdyrgødning ved en tilsvarende nedsættelse af bedriftens kvælstofbehov. Dette svarer til et samlet krav til udnyttelsen af kvælstof i husdyrgødning på i gennemsnit 49 procent.

Samtidigt blev der gennemført en teknisk justering af kvælstofnormerne, idet disse for visse afgrøders vedkommende tidligere var

påvirket af eftervirkningen af anvendelse af husdyrgødning.

Plantedirektoratet har for planperioden 1994/95 modtaget knap 31.000 nøgletalsskemaer/gødningsregnskaber. 22 procent af disse har indsendt mangelfulde oplysninger eller angivet, at de ikke er omfattet af reglerne. Sagsbehandlingen af disse er endnu ikke afsluttet, hvorfor de efterfølgende statistiske oplysninger bygger på indberetning fra de resterende godt 24.000 bedrifter, hvoraf godt 5.800 er tilfældigt udvalgt.

De absolutte ændringer i opgørelsen af kvælstofbehovet, tilførselen af handelsgødning samt tilførselen af husdyrgødning i 1994/95 i forhold til 1993/94 er gengivet i bilag 1 for henholdsvis de tilfældigt udvalgte bedrifter og alle bedrifter. Der gøres opmærksom på, at alene data for de tilfældigt udvalgte bedrifter kan antages at være repræsentative, fordi de resterende har en overvægt af husdyrbrug som følge af et målrettet tilsyn.

Det gennemsnitlige behov for tilførsel af kvælstof for alle bedrifter er opgivet til 163 kg N/ha, og den samlede tilførsel af kvælstof ved minimumskrav til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning er opgivet til 145 kg N/ha; 87 procent af bedrifterne har maksimalt tilført kvælstof svarende til behovet. 13 procent af bedrifterne har tildelt mere kvælstof end det opgivne behov og heraf har godt 1 procent point tilført mere end 20 kg N/ha. for meget. Sidstnævnte er 3 procent point mindre end i 1993/94.

Der kan hermed konstateres et væsentligt fald i antallet af opgivne overtrædelser samt i graden af merforbrug.

Den indberettede udnyttelsesprocent for kvælstof i husdyrgødning er en procentenhed, som den enkelte landmand beregner ved anvendelse af formelen:

$$\frac{(\text{bedriftens kvælstofbehov}) - (\text{tilført N i handelsgødning og anden organisk gødning})}{\text{tilført total N i husdyrgødning}} \times 100$$

¹⁾ Bedriftens kvælstofbehov er lig med summen af behovet for de enkelte marker minus eftervirkningen (10%) af kvælstofindholdet i husdyrgødning udbragt det foregående år.